

Aan het College van Burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 13 augustus 2020

Onderwerp: Beleidsplan Schulddienstverlening

Geacht College,

Op 16 juli ontvingen wij het Beleidsplan Schulddienstverlening. Het beleidsplan is goed leesbaar en duidelijk geschreven. Daarnaast complimenteren wij u met de ambitie dat Zwollenaren schuldenvrij zijn, geldzorgen tijdig bespreken en eenvoudig hulp krijgen.

Begin dit jaar is het thema 'Schulddienstverlening' met ervaringsdeskundigen in de klankbordgroep van de Participatieraad besproken. Hierbij waren ook medewerkers van de gemeente Zwolle aanwezig. We zien veel van wat besproken is, terug in het beleidsplan. Dit vinden we positief.

Inclusie

- De Participatieraad heeft in 2020 inclusie als één van haar speerpunten benoemd. Schuldenvrij zijn draagt bij aan een inclusieve samenleving. Het lukt nog niet altijd om Zwollenaren blijvend uit de schulden te houden. De Participatieraad adviseert om te inventariseren wat de oorzaken hiervan zijn, waardoor hierop actie ondernomen kan worden.

Ontwikkelingen

- In het beleidsplan staan diverse ontwikkelingen omschreven. In paragraaf 1.1 beschrijft de gemeente de overheid als schuldeiser. Eén van die landelijke schuldeisers is de belastingdienst. Wij ontvingen signalen dat wanneer het recht op een toeslag stopt en een inwoner dit doorgeeft, het lang kan duren voordat de toeslag wordt stopgezet. De inwoner ontvangt het geld en wanneer er sprake is van schulden, dan wordt het teveel ontvangen bedrag dikwijls niet opzijgezet. We adviseren de gemeente om intensief met de belastingdienst samen te werken en eventueel landelijk aandacht te vragen voor dit onderwerp.
- In paragraaf 1.7 beschrijft u landelijke pilots. Veel zaken gaan digitaal, zoals aanmelding of hulp via een digitale vrijwilliger. We maken ons zorgen over inwoners die minder digitaal vaardig zijn. We adviseren om naast een digitale aanpak, ook op andere manieren hulp te bieden. Niet iedere inwoner beschikt over voldoende digitale vaardigheid.

Evaluatie

- In hoofdstuk 2 schrijft u over de evaluaties die hebben plaatsgevonden. We willen u complimenteren met het feit dat u inzet op onderzoek. We waarderen dit zeer. Wel adviseren we om een betere relatie te leggen tussen hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3, waardoor, duidelijk wordt waar de acties in hoofdstuk 3 op zijn gebaseerd.
- De Participatieraad adviseert doorlopend om het beleid te monitoren en tussentijds bij te sturen. Wij vinden het daarnaast van belang te kijken naar het percentage inwoners dat niet tevreden is met de

hulpverlening die geboden wordt. We zijn van mening dat het belangrijk is te weten welk verhaal daarachter schuilt en te achterhalen wat nodig is om ook aan deze inwoners maatwerk te bieden.

Samenwerkingspartners

- In paragraaf 2.4 schrijft u over partners waarmee wordt samengewerkt. In het gehele beleidsplan staat regelmatig dat diverse partijen verbonden worden. De Participatieraad vindt dit een goed streven. Er wordt naar ons idee wel druk gelegd op het Sociaal Wijkteam. Is samenwerking voldoende geborgd of hangt dit af van individuen? De Participatieraad adviseert om de grote lijnen in het oog te houden en hierin te regisseren en te coördineren.
- Wij zien graag dat in paragraaf 2.4 ook andere organisaties, zoals het Diaconaal Platform en Schuldhulpmaatjes worden opgenomen.
- Ook staat in deze paragraaf te lezen dat de gemeente jongeren stimuleert tot gebruik van het geldplan “Bijna 18” doormiddel van een felicitatiekaartje dat gestuurd wordt aan de 17-jarigen die binnenkort 18 worden. De Participatieraad merkt dat dit niet aan alle jongeren wordt gestuurd. We adviseren om dit aan alle jongeren in de gemeente Zwolle te sturen die 18 jaar worden.
- Daarnaast schrijft u in deze paragraaf over het concept van vroegsignalering met Woningcorporaties dat uitgaat van proactief contact zoeken met inwoners met beginnende schulden bij huur, gas, elektriciteit, water en zorgverzekering. De Participatieraad adviseert om naast de samenwerking met Woningcorporaties ook samen te werken met alle Nutsbedrijven. Op deze wijze kunnen ook mensen met bijvoorbeeld een eigen woning vroegtijdig in beeld komen en geholpen worden.

Perspectieffonds jongeren

- In paragraaf 2.5 schrijft u over het Perspectieffonds voor jongeren. De financiële inloopsprekuren lopen goed bij Deltion en Windesheim. We adviseren om het financiële inloopsprekuren uit te breiden naar de andere Mbo en Hbo-scholen in Zwolle en dit 2 maal per maand te organiseren. Wanneer dit éénmaal per maand wordt georganiseerd overschrijdt men vaak de termijn van uiterlijke betaaldatum of data waarbinnen jongeren moeten reageren op ontvangen brieven of nota's. 2 maal per maand voorkomt een grotere kans op noodsprongen. De Participatieraad verwacht dat er dan meer jongeren met schulden geholpen en daarmee het perspectieffonds jongeren effectiever is.

Preventie

- De Participatieraad is met u van mening dat investeren in preventie enorm belangrijk is. Investeren in preventie is naar ons idee ook investeren in nazorg bij een wettelijk schuldhulpverleningstraject. Via inwoners ontvangen we dikwijls signalen dat de nazorg op verschillende wijzen plaatsvindt: sommige inwoners krijgen de tijd om te oefenen om zelf weer beschikking te hebben over hun financiën. Andere inwoners krijgen geen nazorg. De Participatieraad vindt het belangrijk dat voorkomen wordt dat inwoners opnieuw in schulden komen. Begeleiding naar het omgaan met financiën door middel van nazorg is daarbij essentieel.
- De zorgverzekering en andere vaste lasten worden eerder van de rekening afgeboekt dan de bijstandsuitkering wordt bijgeboekt. Dit zorgt dat veel mensen rood staan, waardoor een stresssituatie ontstaat. De Participatieraad adviseert om afspraken te maken met zorgverzekeraars en andere partijen zodat inwoners niet door overmacht rood staan. Daarnaast roept de Participatieraad de gemeente op zelf de betalingen daarop af te stemmen.

Ondersteunen van kwetsbare inwoners

- De Participatieraad adviseert om de juiste begeleiding in te schakelen, bijvoorbeeld een bewindvoerder of schuldhulpmaatje. Met de intentie zoveel mogelijk mensen met schulden in beeld te krijgen en te begeleiden. Wel vragen we u toe te zien om de kwaliteit van de bewindvoering. De Participatieraad krijgt signalen over bewindvoerders die rekeningen van cliënten niet op tijd betalen. Met als gevolg extra kosten ten laste van de betrokken cliënten. Ook krijgen we signalen van cliënten die niet consequent hun leefgeld op tijd ontvangen. We adviseren om duidelijk aan te geven waar cliënten in een dergelijke situatie terecht kunnen.
- Daarnaast vragen wij extra aandacht voor mensen met psychische problemen en zorgmijders. We adviseren samen te werken met ambulante begeleiding. Die houdt zich in principe niet bezig met schuldhulpverlening, maar kunnen van groot belang zijn bij het ondersteunen van kwetsbare inwoners.
- Mantelzorgers die de zorg krijgen over een kind boven de 18 worden kostendeler en afhankelijk van een structurele financiële bijdrage van hun kind. Met name bij verslavingsproblematiek of jongeren die net niet in de Wajong vallen geeft dit dikwijls problemen. De ouder heeft geen zeggenschap over het inkomen van het kind, maar is wel afhankelijk van diens financiële bijdrage om de maandelijkse lasten te kunnen betalen. Aanvragen voor Beschermd Wonen worden hierdoor in de hand gewerkt. Dit is in strijd met wat de gemeente Zwolle nastreeft in de Hervormingsagenda. Zeker als het langer dan 2 a 3 maanden duurt wordt de mantelzorger hierdoor in een moeilijke financiële positie gedwongen en de kans op schulden vergroot. We adviseren de gemeente om te investeren in een financiële regeling voor deze mantelzorgers.
- De Participatieraad adviseert om te onderzoeken of de toeslag voor mensen met een chronische beperking en een laag inkomen voldoende is om uit de schulden te blijven. Door chronische beperkingen zijn zorgkosten vaak hoger. Dit kan leiden tot stress wat hogere zorgkosten tot gevolg kan hebben.
- Gespecialiseerde Ggz organisaties hebben wachtlijsten van een half jaar of langer. Soms is er al eerder een intake, maar de werkelijke behandeling start maanden later. Deze organisaties hebben contracten met Zorgverzekering Salland (Collectieve Zorgverzekeraar). In steeds meer situaties betekent dit óf geen hulp en dus verering van de problematiek en/of een enorme overbelasting voor de directe omgeving. Uit nood moet men uitwijken naar specialistische Ggz hulpverleners die géén contract hebben met deze zorgverzekeraar. De Participatieraad verwacht dat door de ambulantisering van de Ggz deze situatie steeds vaker voor zal komen. Met als gevolg hoge eigen bijdragen voor inwoners. We adviseren in te zetten op preventie en te inventariseren op welke wijze dit verholpen kan worden.

Gedeeld eigenaarschap met de stad en land

- De gemeente heeft een overzicht beschikbaar van (vrijwilligers)organisaties en instanties die kunnen ondersteunen bij armoede en schulden. Dit betreffen zowel landelijke als lokale organisaties. De Participatieraad adviseert om dit beter bekend te maken bij (vrijwilligers)organisaties en inwoners. Wellicht is het goed om medewerkers van Sociale Wijkteams te scholen in de mogelijkheden die er zijn en een duidelijke sociale kaart te ontwikkelen.
- We adviseren om een duidelijk stroomschema te maken zodat inzichtelijk is op welk moment een inwoner ergens terecht kan.

- Ook adviseren we om aandacht te schenken aan de rol van geldschieters, zoals leningen die op afbetaling kunnen worden aangegaan bij commerciële bedrijven omdat zij een belangrijke rol hebben in schuldopbouw bij kwetsbare groepen.

Acties

- De Participatieraad vindt de omschreven acties in het beleidsplan van meerwaarde. Wel adviseren we om te inventariseren waar overlap is met wat er al gedaan wordt in Zwolle, waardoor waar nodig samen kan worden gewerkt en verwarring wordt tegengegaan.
- Bij het programma Geldfit adviseren we om ambulante begeleiders bij te scholen, opdat zij inwoners kunnen ondersteunen om aan dit programma mee te doen en waar nodig te ondersteunen.
- Het Perspectieffonds voor jongeren is als gevolg van de coronacrisis in een ander daglicht komen te staan. U geeft aan de doelgroep van het Perspectieffonds te willen verbreden. Wij vinden deze uitbreiding goed, maar willen benadrukken dat het belangrijk is, dat er veel aandacht blijft voor de jongeren.
- We adviseren om betreffende het maatwerk aan zelfstandigen ook collectieve ondersteuning aan te bieden bijvoorbeeld door het geven van groepscursussen.

Coronacrisis

- In hoofdstuk 4 schrijft u over de coronacrisis. De Participatieraad adviseert om de mogelijke maatregelen naar aanleiding van de crisis niet ten koste te laten gaan van kwetsbare inwoners.
- Tevens adviseren we om meer in te zetten op preventiecurcussen over omgaan met minder geld, zoals de cursus 'Meer doen met minder'. Dergelijke cursussen kunnen zowel fysiek als digitaal worden aangeboden. We adviseren deze cursussen bij inwoners bekend te maken en te stimuleren.
- Daarnaast adviseren we om ervaringsdeskundigen in te zetten om schuldenproblematiek tegen te gaan.

Financiën en planning

- Tot slot schrijft u in hoofdstuk 5 over de financiën en planning. De Participatieraad vindt het belangrijk dat daarbij ervaringsdeskundigen, de klankbordgroep en de Participatieraad worden betrokken.

Graag ontvangen we uw reactie op dit advies.

Met vriendelijke groet,

Mw. Aljona Wertheim

Voorzitter Participatieraad Zwolle